

Bewonersavond Rijsenhout, Burgerveen, Aalsmeerderbrug en Oude Meer

Verslag bewonersavond Erfgoed en de Ringdijk, Rijsenhout
17 juni 2019, Dorpshuis 'De Reede', Rijsenhout

Aanwezige bewoners: 15

Aanwezige organisatoren: Annemarie Lodder, Kathrin Hannen (gemeente Haarlemmermeer), Isabel van Lent, Joke Reichardt, Joël van der Moore (SteenhuisMeurs)

Op 17 juni jl. kwamen bewoners van de dorpen Oude Meer, Aalsmeerderbrug, Rijsenhout en Burgerveen bij elkaar om lokale kennis en verhalen over de ringdijk en de ringvaart te delen met een vertegenwoordiging van de gemeente Haarlemmermeer en onderzoeksbureau SteenhuisMeurs. Deze avond vond plaats in het kader van een cultuurhistorisch onderzoek in de aanloop naar het aanwijzen van de Ringdijk en de Ringvaart tot gemeentelijk erfgoed van de Haarlemmermeer.

Blik op de overkant: Aalsmeer en de Westeinderplassen

- Rijsenhout en Aalsmeerderbrug waren zijn van oudsher meer op Aalsmeer georiënteerd dan op Hoofddorp.
- Vroeger was Aalsmeer welvarender dan de polder. Een bewoner stelt dat dit vandaag de dag andersom is.
- Bruggen en pontjes: een van de eerste bruggen van de Haarlemmermeer lag bij Aalsmeerderbrug, ten zuiden van de huidige brug. De brug sloot dan ook niet direct aan op de Kruisweg, en een van de bewoners stelt dat de Kruisweg vroeger eerder een koeienpad dan een echte weg was. Toen de brug op deze originele locatie werd weggehaald heeft er een tijdje een pont gevaren op dezelfde plek. Bij de bouw van de huidige bruggen kwamen veel bommen uit de Tweede Wereldoorlog naar boven. Vroeger voeren meerdere pontjes over de ringvaart naar Aalsmeer. De belangrijkste vandaag de dag vaart tussen de Uiterweg in Aalsmeer en Rijsenhout, maar ook de pont naar de Blauwe Beugel vervult vandaag de dag nog een belangrijke functie. Overigens voeren sommige bewoners zichzelf met hun eigen boot naar de overkant.
- De Westeinderplassen zijn een terugkerend thema in de gesprekken aan tafel.
  - Meerdere bewoners geven aan dat het zicht over de Westeinderplassen hun favoriete aspect van dit deel van de Ringvaart is, vooral het doorzicht vanaf het oorlogsmonument.

- Meerdere bewoners wijzen op een of twee wegen die door 'de kleine waterwolf' verslonden zijn en heden ten dage onder het wateroppervlak liggen, maar nog wel aanwezig zijn.
- De Lente BV ontwikkelt een deel van het gebied rondom voormalig zwembad de Blauwe Beugel
- Visserij is een terugkerend thema. Zowel sportvisserij als visserij voor het levensonderhoud. Zo werden in de Tweede Wereldoorlog door lokale bewoners 's nachts heimelijk visdraden met meerdere haken over de ringvaart gespannen om te voorzien in de voedselbehoefte. Vroeger hingen ook de netten van Eveleens over de breedte van de ringvaart. De ringvaart en de Westeinderplassen staan bekend om de aanwezigheid van meervallen. Hoewel deze vis tegenwoordig in heel Nederland te vinden is, waren er lange tijd alleen exemplaren in dit gebied. Meervallen zijn overigens slecht voor de palingvangst.

Blik op de Haarlemmermeer

- De Grote Poellaan is een straat, zichtbaar vanaf de dijk, maar in de polder, waar de vroege kwekerijen van Rijsenhout waren gevestigd. Vroeger werd de laan 'Klein Canada' genoemd: de bedrijven die zich hier vestigden waren in termen van die tijd erg omvangrijk. Een van de bewoners noemt de Grote Poellaan de mooiste laan van Rijsenhout.
- Er was een treinverbinding tussen Aalsmeer en Hoofddorp die in Aalsmeerderbuurt-Zuid de ringvaart overstak. Er bestaat vandaag de dag nog een straat met de naam 'oude spoordijk' in Aalsmeer. De spoordijk is aan de Haarlemmermeerse zijde bijna in zijn geheel verdwenen, op een klein stukje na. Vroeger kon men in het gebied rondom de spoordijk het landschap inkijken. Tegenwoordig is daar bebouwing voor gebouwd.
- Fort Aalsmeer is voor veel bewoners een geliefde plek. Meerdere aspecten van het gebied brengen verhalen naar boven.
  - De geniedijk wordt erg gewaardeerd. Ook met het oog op de wandelmogelijkheden.
  - De voormalige schutsluis was de enige sluis die de polder met de ringvaart verbond. De sluis is in onbruik geraakt en is in verval.
  - Het fort zelf biedt tegenwoordig onderdak aan CRASH, het Luchtoorlog- en Verzetsmuseum.
  - Bewoners noemen ook de houten huisjes. Deze huisjes zijn van hout om twee redenen. Enerzijds lagen de huisjes in het schootsveld van het fort, anderzijds biedt hout het voordeel minder snel weg te zakken in de veengrond van de dijk.
  - Bewoners waarderen de samenhang van de aspecten van het gebied rond het fort.
- Tweestrijd tussen Rijsenhout en Schiphol: een bewoner noemt de tweestrijd tussen Rijsenhout en Schiphol als een kernaspect van het gebied.

- Toen Rijk verdween is de Blauwebeugelstraat e.o. in Rijsenhout ontwikkeld. Het oude gedeelte van de uitbreiding van nieuwbouw is benoorden, het nieuwe gedeelte is bezuiden de Bennebroekerweg te vinden.

Objecten aan de dijk

- Veel woningen aan de ringdijk zijn niet onderheid en vallen naar voren of drijven op het grondwater
- Een aantal gebouwen werd door bewoners als belangrijk bestempeld:
  - Aalsmeerderdijk 400: Boerderij familie 't Hoofdt
  - Aalsmeerderdijk 454: voormalig huis van de dijkgraaf
  - Aalsmeerderdijk 640: boerderij de Rijsenhof (al monument)
  - Oorlogsmonument aan de Leimuiderdijk.
  - Boerderij, Grote Poellaan 23 (al monument)
  - Leimuiderdijk 212: Boerderij van Munsterman
  - Aalsmeerderdijk 351: voormalig Café de Bruijn
  - Aalsmeerderdijk 452: café Geoff's, voormalig café Vislust en Walrus.
- Loswallen: over de gehele Haarlemmermeer waren aan de Ringvaart loswallen te vinden voor de bietenkarren die vanuit de polder op de ringdijk hun goederen in boten laadden.
- Restant van een molen: aan de Molenweg in Aalsmeerderbrug is een oude molen te vinden die nu dienst doet als winkel.

Verdienmodellen

- Bloemkwekerijen: bloemkwekerijen zijn een niet te verwaarlozen onderdeel van de economie en identiteit van het oostelijke gedeelte van de Haarlemmermeer. Bewoners wijzen op de Grote Poellaan, waar de vroege kwekerijen waren gevestigd, maar ook op de leegstand en verwaarlozing van voormalige kassen achter de dijk. In Rijsenhout zijn nog steeds een aantal grote kwekers gevestigd.
- Verhoef is een van de grotere bedrijven in Aalsmeerderbrug. Het bedrijf heeft zich gespecialiseerd in aluminium 'freefall lifeboats', maar meerdere bewoners geven aan dat er ook andere boten worden geproduceerd die ook op de ringvaart rondvaren als pleziervaartuigen. Het bedrijf is zichtbaar aan de ringdijk door een opstelling van de oranje 'freefall lifeboats' en is verder prominent aanwezig op het bedrijventerrein achter de dijk in Aalsmeerderbrug.
- Eveleens is de palingrokerij op de Leimuiderdijk in Burgerveen. Bewoners herinneren zich bijvoorbeeld de plaats waar de netten van Eveleens over de ringvaart werden uitgezet om paling te vangen. Tegenwoordig wordt de paling opgekweekt. Eén van de bewoners stelt dat Eveleens vroeger een voor die tijd grote onderneming was.
- Een bewoner wijst ook op het bedrijf Den Daas, dat zich specialiseert in aardewerken potten, onder andere ten behoeve van de bloementeel in de regio.

- Bewoners wijzen ook op scheepswerf De Vries in Aalsmeer, zichtbaar vanaf de ringdijk, waar grote jachten worden gebouwd.
- Bewoners wijzen op het veranderende economische landschap in Aalsmeer, wat zich ook meer en meer uit in het uitzicht op de veeneilandjes aan de overkant van het water. Steeds minder zijn deze gericht op economische activiteiten zoals de bloementeel, en steeds meer worden deze percelen ingericht als recreatietuintjes. Sommige bewoners zijn huiverig voor de ontwikkelingen in het gebied.

Recreatie en vrije tijd

- De ringdijk stond vroeger vol met cafés. Bewoners beschrijven het grote aantal cafés dat vroeger langs de ringdijk te vinden was, maar geven ook aan dat er veel cafés tegenwoordig verdwenen zijn. Enkele van de genoemde cafés: The Shack, Wink, Walrus, De Bruyn (doet niet meer dienst als café maar de luifel is authentiek, Leimuiderdijk 358 [?]), De Uil (bondscafé, later Chinees, nu gesloopt)
- De Ringvaart Regatta is een jaarlijks evenement waarbij verschillende teams van Delft naar Leiden via de ringvaart roeien.
- De Blauwe Beugel is een voormalig zwembad in de Westeinderplassen en naamgever van een jachthaven.
- Het bootjesbezit rondom de ringvaart is groot. Er worden ten behoeve van deze recreatievaart ook veel steigers gebouwd.
- De strontrace is een zeilwedstrijd voor historische vaartuigen, waarbij mest voor de geestgronden van de bollenstreek van Friesland naar Warmond wordt vervoerd. Hierbij wordt een deel van de ringvaart aangedaan.

Overig

- Bewoners merken op dat Burgerveen meer aansluiting vindt bij Leimuiderbrug en daarmee het zuidelijke cluster van dorpen en buurtschappen, dan bij het meer op Aalsmeer gerichte oosten van de Haarlemmermeer. Dit uit zich ten dele in de bebouwing: het lint van Burgerveen ligt niet ver verwijderd van dat van Leimuiderbrug.
- Vroeger voeren bietenboten via de sluis naar de ringvaart.
- Een bewoner merkt op dat het monument op de Leimuiderdijk beter onderhouden moet worden.
- Er lag een balgstuw in de ringvaart in dit gebied. Deze is weggehaald omdat deze lek was.
- De twee basisscholen van Rijsenhout lopen leeg. Wat nu de Levend Evangelie Gemeente is, was vroeger de Rijkeroordschool.
- Vroeger was er een goede busverbinding met Amsterdam.
- Bewoners geven aan dat het steeds vaker voorkomt dat er plastic afval e.d. in de berm ligt.
- Bewoners geven aan dat sommige boten illegaal aangemeerd zijn.

- Er is ten zuiden van de Kruisweg een park gekomen als buffer tussen wonen en industrie.
- De Ringdijk is een plek van doorgaand verkeer, geen plek om elkaar te ontmoeten of even te zitten. Een van de bewoners stelt voor om een waterprieel te maken ter hoogte van het oorlogsmonument, om te zitten en vanaf het water de dijk te zien.